

পৃথক (২০২১) (SEC)

ড বিবিষ্টি কুমাৰ বৰুৱা গণাধিদ্যালয়

ঘাতক তৃতীয় সন্মাদিক

নাম - বৈষ্ণী অৰ্থকীমা

বিষয় - লৰ বৈষ্ণৱ তেতি জাতিমানল
বুলিলে কি বুঢ়া ? অৰ্থ জাতিমানল
গণাপুৰুষ অংকবদেৱে জাৰ
গণাপুৰুষ মৰিৱদেৱৰ তুমিকা ।

কাল নং - ২২৫ (UA-191-299-0215)

* নৱ বৈষ্ণৱ ভক্তি জ্ঞানোন্নয়ন বুলিলে কি বুজা ? এই
জ্ঞানোন্নয়নত স্তম্ভপুৰুষ শংকৰদেৱ আৰু স্তম্ভপুৰুষ -
শিৱদেৱৰ তুলনামূলক লিখা -

উত্তৰ - জ্ঞানদেৱৰ জননীৰাৰণক একে বৈষ্ণৱ স্তম্ভী কৰাৰ
বাবে স্তম্ভপুৰুষ শংকৰদেৱে নৱ-বৈষ্ণৱ ভক্তি জ্ঞানোন্নয়নৰ
পাতনি সোৱালিছিল। শোভাৰ-শোভা স্তম্ভীকাত যি
অপৰীতি নৱ-বৈষ্ণৱ বৈষ্ণৱ শ্ৰেয়স জ্ঞানদেৱৰ বুকুৱেদি
শ্ৰেয়সিত হৈছিল তাৰ স্তম্ভপুৰুষ-জ্ঞানদেৱৰ শংকৰদেৱৰ আৰু
ভক্তি বৈষ্ণৱ চৰ্চন। -দক্ষিণ স্তম্ভীকাত -দক্ষিণ
ভাৰতত হিন্দু বৈষ্ণৱ কেন্দ্ৰিক এক বিশেষ ভাৱাত্মিক-
জ্ঞানোন্নয়নৰ আৰম্ভ হৈছিল। আৰু আন ২৫-১৬
স্তম্ভীকাত ভিতৰত এই জ্ঞানোন্নয়ন -দক্ষিণ ভাৰতত
বিস্তাৰিত পায়। এই জ্ঞানোন্নয়নক জ্ঞানী "ভক্তি জ্ঞানোন্নয়ন"
বুলি জনায়।

এই -দক্ষিণভাৰতত ভাৰতৰ বিভিন্ন স্থানত
শ্ৰেয়সিত স্তম্ভপুৰুষ শংকৰদেৱৰ প্ৰভাৱ, দাৰ্শনিক তথা বৰি-দৰি-
নেতৃত্বত ভক্তি জ্ঞানোন্নয়ন -দৰি-দৰিৰাৰণৰ স্তম্ভীকাত
দক্ষিণ হৈ উঠে। আদিৰ পৰা প্ৰাচীন বহুৰো
জাৰি-বৰি-দৰি-ভক্তি জ্ঞানোন্নয়নে দক্ষিণভাৰতত

লোকবোৰে জাকৰ্ষণ কৰিছিল। তেওঁ বৈৰব মূল-মন্ত্ৰ হ'ল
 স্মরণ-কীৰ্ত্তন। তেওঁ বৈৰব মকলোৱে একে লগে বহি
 নাম কীৰ্ত্তন কৰি কৃষ্ণ উপবাসৰ প্ৰতি স্ৰদ্ধা-তেওঁ মেৱা
 জাপবচৰ পাৰে। মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ দান্দিবৃত্ত আৰু
 গাৰ্ভদেৱ, দাগোদেৱ, হৰিদেৱ, নাৰায়ণ ঠাকুৰ, গোপালদেৱ,
 ভেট্টদেৱ আদি বহুকেইজন মন্ত্ৰ-মন্ত্ৰ পুৰুষে তেওঁ বৈৰব
 প্ৰতি মকলো চাইলৈ কঢ়িয়াই নিছিল। অৱ চিন্দুকপে
 জগন্নাথ জাদিগু পাঁচশাৰুৰ জৰিক-দেৱানুষ্ঠান জাৰু
 প্ৰতিজন গাঁৱত থকা নাম গাৱে হৰি নামৰ ধ্বনিৰে জাকৰ্ষণ
 কৰি তেওঁ বৈৰব পালন কৰি আছে। হিন্দুৰ
 প্ৰতি অনুৰক্ত ভাৱে হ'ল তেওঁ। তেওঁ বৈৰব পালনৰ
 বাবে স্ৰদ্ধাৰ জাৱশ্যক। মহাপুৰুষ শ্ৰী মন্ত্ৰ শংকৰদেৱে
 ভাৱতৰ প্ৰতিদ্বৈত তীৰ্থজ্ঞান দৰুই প্ৰেৰণ কৰি হিন্দু
 বৈৰব মূল স্ৰদ্ধাৰেৰে সৰি মাৰি জেৰ্ণামণ কৰিছিল।
 জাপৰত পুৰাণকে মকলোৰ মূল বুলি মতপোষণ
 কৰি তেমেতে জগন্নাথ তেওঁ জাৰুদালনৰ প্ৰতি
 ধৰিছিল। তেওঁৰ বাবে তেওঁ জগন্নাথ দগাঢ়
 মনক লৈ পঢ়ি তুলিলে।

তেওঁ জাৰুদালনৰ প্ৰামাণিক উদ্দেশ্য
 আছিল - যোগ-যজ্ঞ, বলি-বিধান, জৈৱিক নিয়ম-নীতি

পূৰ্ণ জাৰু ফটিলতাৰে ডেৰা পূজা-পাতল, জোতি-শ্ৰেহ,
 -স্মৃতি পূজা জাদিৰ গৰা স্মৃতি কৰি হিন্দু বৈষ্ণৱ
 এক-দৰল জাৰু উদাৰ কৃপত স্মৃতি কৰা ।
 উল্লেখযোগ্য যে এক্তি জালোচনে যি নতুন দৃষ্টি
 তজা চিন্তাধাৰাৰ বিকাশ জাৰু মেৰা ঘটাছিল
 তাৰ ফলত মনস্ৰ অবতুৰি ই এক জালোচনৰ
 বশে লোৱাত মফল হয় । ব্ৰাহ্মণ জাৰু পুৰোহিত
 মেৰান বৈষ্ণৱ ব্যৱস্থাৰ পূৰ্ণগোমকতাও এক্তি জালোচনৰ
 জাৰুলৈকে তেতিয় হিন্দু-মতাদ্ৰ ব্যৱস্থাও যশ্ৰে
 মৈত্ৰিক জৱক্ষলন জাৰু পাংকৃতিক বিগল জৱস্থাৰ
 দৃষ্টি হৈছিল ।

নৱ বৈষ্ণৱ এক্তি জালোচনে তেতিয় জনসাধাৰণৰ
 বৈষ্ণৱ তজা-মাদ্ৰিক জীৱনে এক নৱ জাগৰণ
 জাৰিছিল, মূল জাদৰ্শৰূপে মেৰা কৰা হৈছিল যে
 স্মৃতি লেডিৰ বাবে জত্যবিক ফটিলতাৰ ডেৰা, বন্দ-
 -মংল্যক জাৰবিবে পাৰিপূৰ্ণ বিলাপী জাৰু বক্ষণশীল
 নিয়ম-নীতি, বালি-বিধান, যাগ-যজ্ঞ জাদিৰ
 কোনো মেসাদ্ৰন নাৰ্হ, উদাৰ জাৰু জাগী মনোভাৰে
 কেৱল একক-মতাদ্ৰ জৰণ, ^{কৰি} মাত্ৰা-মোহ বিদৰ্শন দি
 পাৰিলেই স্মৃতি মেপ্ত হব । যিহেতু এক্তি জালোচনৰ

ঐশ্বৰ্য্য স্বাৰ্থ জাতি-ধৰ্ম-বৰ্ণ নিৰ্বিচাৰে সকলোৰে
 বাবে সুকলি জাহিল পেশ্বৰ বাবে ই সমাজৰ
 সকলো জৰতে জাৱনীয় স্বপ্নত জনপ্ৰিয় হৈছিল।
 দ্বৈতধৰ্মত লালান জাতি জনজাতিৰে ভৰি লগা উত্তৰ-
 পূব ভাৰত ঐশ্বৰ্য্য বিচিৰে জনমতুমিত প্ৰকৃতভাৱে জন
 কালত্মী স্বপ্নান পুৰুষ, বহু-প্ৰতিভাৰ ব্যক্তি জীমন্ত
 শঙ্কৰদেৱে লক্ষ্যতৰ দুইপাৰে এক দ্বৈতধৰ্মত জ্ঞান
 জ্যৈষ্ঠিক পাবিৰুশ স্থিতি কৰাৰ উদ্যোগে -
 নব্য-বৈষ্ণৱ জ্ঞানোন্নয়নক- জনমত প্ৰেমাৰ কৰিবলৈ
 জাৰণু কৰিছিল। ঐশ্বৰ্য্য জ্ঞানোন্নয়নৰ নেতৃত্ব দিওঁতে
 জীমন্ত শঙ্কৰদেৱে ঐশ্বৰ্য্যে কৰ্ম্ম অলদৰেই বুদ্ধি-
 পাৰ্শ্বছিল যে যেতিয়ালৈকে জনসাধাৰণে মীমাংসা-অপৰত.
 বেদ-বেদান্তৰ জন্মনিৰ্ব্বিত জ্ঞানৰ প্ৰমাণ কৰিব-
 লোৱাৰে তেতিয়ালৈকে জ্ঞান দুৰ্ব্বিৰ্বাদীয়ে ধৰ্ম্মশাস্ত্ৰৰ
 লালত জনসাধাৰণক বিপক্ষে পৰিচালিত কৰি থাকিব।

জীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ জৈষ্ঠি ধৰ্মৰ জন্য জেটা
 বৈশিষ্ট্য হৈছে জ্ঞানোন্নয়নৰ এক উদ্যোগ দেৱতা
 কৃষ্ণ বিষ্ণুত জ্ঞানোন্নয়ন, কিন্তু তেনে ধৰ্ম্মদৰ্শ প্ৰতিষ্ঠা
 জাৰণ প্ৰেচাৰ কৰিবলৈ যাওঁতে শঙ্কৰদেৱে জন্য
 তত্ত্বাৱস্থিত দু-ধৰ্ম প্ৰেৰণান্বিত ধৰ্ম্মীয় নেতাৰ
 দ্বাৰা বৰ্ণনালীল জাৰণ কৰি জন্য দেৱ দেৱীৰ

জাতিত্বক জেয়িকাৰ কৰা নাহি, একেধৰণৰ
প্ৰেচাৰ কৰাৰ প্ৰেধান চিন্তে জাহিলে হানুস্য জনৰ
বিকল্পিত জাতৰ কৰি চিন্তাৰ জনৰ প্ৰতি একেধৰণ
জনা জাৰ প্ৰেচাৰ জাৰ কৰা ।

শংকৰ দেৱৰ দ্বাৰা প্ৰেচাৰিত 'নৱ বৈষ্ণৱ'
জান্দোলনে জগতত ডাঙ্গা-পংকতি জাৰ জাতীয়
কলাৰ উত্তৰণৰ ক্ষেত্ৰে একে নতুন জাগৰণকাৰী
প্ৰেধান কৰিছিল, জাতীয় কৃষ্টিৰ ধাৰণা
এটা ইয়াৰ যোগেদি য়েই হৈছিল ।

শংকৰদেৱৰ বহুশ্লোকী জগদালনে লক্ষ্য কৰি
দাহিত্যৰ ইতিহাসকাৰ দৰলে এটি সুশ্লোকী
'শংকৰী যুগ' বুলি জাতিহিত কৰাৰ লগতে 'নৱ-
বৈষ্ণৱ যুগ' বুলিও জাতিহিত কৰে । জগতত -
শংকৰদেৱে জাৰ কৰা 'নৱ বৈষ্ণৱ জান্দোলন'ৰ
প্ৰেধান জাৰ প্ৰেচাৰৰ বাবে বিবিধ দাহিত্যবাঞ্ছী
ৰচিত হৈছিল বাবে 'জৈত্ৰ দাহিত্য' বা 'নৱ-বৈষ্ণৱ
দাহিত্য'ৰ প্ৰকাশ জগতত প্ৰধান স্থান লাভ কৰিছিল।
এই সুশ্লোকী 'শংকৰী যুগ' 'নৱ-বৈষ্ণৱ যুগ' বা
জৈত্ৰ যুগ বুলি কোৱাৰ ক্ষেত্ৰে ধৰিমে ক'ব পাৰি
'শংকৰী দাহিত্য', 'নৱ-বৈষ্ণৱ দাহিত্য' বা জগদীয়া

ভক্তি-সাহিত্যৰ' সাক্ষত কোনো সাক্ষৰ্য্য নাই ।

ভক্তি জ্ঞানদালনৰ সান্নাটিক-সাক্ষৰ্য্যত প্ৰকৃতদেৱতাৰ
প্ৰেমৰে এই কৰ্মতে নিজেৰে প্ৰকৃত কৰি ৰাখে যদিও
শিহলে সাক্ষৰ্য্যদেৱেও এই বৰ্মত নিমগ্ন হৈ পাবে কি
জাচৰ্য্যকৰ ঘোৰ সাক্ষৰ্য্য সাক্ষৰ্য্যদেৱ প্ৰকৃতদেৱ প্ৰেমৰ
দৰ্শনতহে তেওঁৰ প্ৰতি জাকৰ্ত হয় । প্ৰবাদ জানুপৰি
ৰামদামে পৰদামে সাক্ষৰ্য্যক পৰিচয় কৰি দিয়াৰ পিছত
দুয়োদেৱতাৰ তুলনাত তৰ্ক-মুদ্বৃত্ত লিপ্ত হৈছিল । সাক্ষৰ্য্যদেৱে
সাক্ষৰ্য্য বৰ্মকো-সম্মত কৰি প্ৰকৃতদেৱৰ সৈতে সংস্কৃত
-জাৰিৰাম তৰ্ক কৰে জাক প্ৰকৃত সাক্ষৰ্য্যকও নৰ বৈষ্ণৱ
বৰ্ম জানুপৰি-সকলো যুক্তিকে সন্তান কৰিছিল ।
জাকসমত সাক্ষৰ্য্যদেৱে সৈতে সাক্ষৰ্য্য প্ৰকৃতদেৱৰ চৰণত
সাক্ষৰ্য্য লৈছিল ।

নিশ্চিত ভাৱে সাক্ষৰ্য্যদেৱৰ প্ৰতিভা জাছিল
দিপলু সৈন্দৰী, বিজ্ঞান ব্যক্তিত্বৰ জাৰিকাৰী সাক্ষৰ্য্যদেৱে
নৰ-বৈষ্ণৱ বৰ্মৰ সৈন্দৰী নিৰ্জাতা যদিও সাক্ষৰ্য্যদেৱক
শিষ্য হিচাপে লাভ কৰাৰ পিছতহে নৰ বৈষ্ণৱ বৰ্মৰ
দৰ্শন লাভ কৰে । জাক সাক্ষৰ্য্যদেৱেও সাক্ষৰ্য্যক
সাক্ষৰ্য্যদেৱৰ পদাংক-জানুপৰণ কৰিলে পিছলৈ
জাপ্ৰৱৰ্ত্ত-সাক্ষৰ্য্য ।